

АКТ

лісопатологічного обстеження та оцінки санітарного стану насаджень, що потребують проведення вибіркового санітарних рубок.

26-27 березня 2026 року

м. Зміїв

Нами, головним спеціалістом відділу охорони та захисту лісів, мисливського господарства та полювання Північно-Східного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Євгенієм ДРІБНОХОДОМ, начальником відділу діагностики ДСЛП «Харківлісозахист» Романом ОСАДЧИМ, інженером з охорони та захисту лісу І категорії відділу охорони і захисту лісів філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» Олександром МИРГОРОДСЬКИМ, разом з лісовою охороною Задонецького та Чемужівського лісництв, проведено лісопатологічне обстеження насаджень ДП «Ліси України» філії «Слобожанський лісовий офіс» Зміївське надлісництво з метою оцінки їх санітарного стану.

Загальна площа обстеження: **237,6 гектарів.**

В результаті обстеження встановлено наступне:

Чемужівське лісництво (ДП «Зміївське ЛГ») (102,9 га):

Номер кварталу	Номер відділу	Площа відділу, підвідділу, га	Коротка таксаційна характеристика насадження						
			склад	вік по матеріалам лісовпорядкування, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см	Запас деревостану, куб. м. на 1 га
19	5	6,5	10СЗ+ОС	40	0.75	1А	19	22	281
20	10	2,2	6СЗ2ДЗ2ОС+ЛПД	65	0.70	1	21	22	247
26	7	3,8	10СЗ+ДЗ+ОС	60	0.90	1	21	22	387
26	8	1,0	10СЗ	49	0.90	1	20	20	362
26	13	1,4	10СЗ+ДЗ+ОС	55	0.70	1А	23	26	340
27	1	7,9	10СЗ+ДЗ+ОС	80	0.65	1	24	28	372
27	4	4,1	10СЗ	90	0.60	2	25	28	326
35	4	6,3	10СЗ	59	0.80	1	22	28	366
40	1	4,5	10СЗК	50	0.80	1А	23	22	389
41	5	3,3	10СЗ+ДЗ+ОС	55	0.70	1А	22	22	320
44	30	3,6	10СЗ	46	0.90	1А	20	22	362
48	33	2,5	10СЗ	50	0.80	1	19	18	299
58	2	2,7	10СЗ	75	0.70	1	23	24	340
62	7	5,9	10СЗ	65	0.70	1	24	26	360
63	7	5,6	10СЗ	59	0.80	1	21	20	344
67	19	4,0	10СЗ	55	0.70	1А	22	24	320
69	1	2,9	10СЗ	65	0.70	1А	25	26	380
72	3	2,3	10СЗ	57	0.70	2	18	18	243
72	3.2	3,0	10СЗ	57	0.70	2	18	18	243
77	15	3,4	10СЗ	70	0.70	1	23	28	290
77	17	2,6	10СЗ	75	0.65	1	24	26	335
84	8	4,8	10СЗ	70	0.65	1	23	24	316
89	4	18,6	10СЗ	85	0.60	1	25	28	326
Разом:		102,9							

В ході проведення лісопатологічного обстеження насаджень встановлено, що стан насаджень незадовільний, виявлено локальну деградацію, дерева та їх групи ослаблені й

відмирають внаслідок ураження інфекційним захворюванням - кореневою губкою та пошкоджені стовбуровими шкідниками. Ступінь ураження середній, характер всихання поодинокий. Деревя V – VI категорії стану з ознаками заселення стовбуровими шкідниками (вусачі, златки). Коренева система вивалених дерев уражена гнилизною корозійно – деструктивного типу. Деревя (III – IV категорії стану) мають вкорочену хвою і приріст та ознаки пошкодження стовбуровими шкідниками з родини короїдів (верхівковий та шести зубчастий короїди, великий та малий сосновий лубоїди). Відмічено деревя з плодовими тілами облямованого трутовика, та ознаками ураження раком сірянкою. В насадженнях присутні деревя з нахилом стовбура 30 градусів і більше від вертикальної осі.

Задонецьке лісництво (ДП «Зміївське ЛГ») (134,7га):

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, підвиділу, га	Коротка таксаційна характеристика насадження						
			Склад	вік по матеріалам лісовпорядкування, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см	Запас деревостану, куб. м. на 1 га
1	2	7,8	10СЗ	75	0.70	1	24	26	360
1	4	1,2	10СЗ	60	0.90	1	21	24	387
1	5	3,6	10СЗ	60	0.65	1А	23	28	316
3	5	10,9	10СЗ	75	0.65	1	24	30	335
19	3	0,4	10СЗ	70	0.70	1	24	28	360
28	10	2,3	10СЗ	80	0.70	1	25	30	380
31	2	8,8	10СЗ	80	0.70	2	23	26	340
36	3	19,1	6С34СЗ	80(50)	0.70	1	25	30	333
37	2	12,6	10СЗ	80	0.80	1	24	24	412
54	1	3,8	10СЗ	70	0.70	1	25	26	380
140	17	38,3	10СЗ	62	0.70	1	23	24	340
141	6	10,8	10СЗ	62	0.70	1	23	24	340
156	1	15,1	6С34СЗ	85(65)	0.60	1	27	36	338
Разом:		134,7							

В ході проведення лісопатологічного обстеження насаджень встановлено, що стан насаджень незадовільний, на частині виділів виявлено локальну деградацію, деревя та їх групи ослаблені й відмирають внаслідок ураження інфекційним захворюванням - кореневою губкою. В насадженні присутні деревя пошкоджені стовбуровими шкідниками. Ступінь ураження середній, характер всихання груповий. Деревя V – VI категорії стану з ознаками заселення стовбуровими шкідниками (вусачі, златки). Коренева система вивалених дерев уражена гнилизною корозійно – деструктивного типу. Деревя (III – IV категорії стану) мають вкорочену хвою і приріст та ознаки пошкодження стовбуровими шкідниками з родини короїдів (верхівковий та шести зубчастий короїди, великий та малий сосновий лубоїди). Відмічено деревя з плодовими тілами облямованого трутовика та ознаками ураження раком сірянкою. В насадженнях присутні деревя з нахилом стовбура 30 градусів і більше від вертикальної осі.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

В обстежених насадженнях виявлено осередки кореневої губки, що негативно впливає на їх загальний санітарний стан, який на час обстеження можна характеризувати

як незадовільний та збільшує можливість подальшого розповсюдження наявних захворювань та шкідників. Зважаючи на біологічні особливості та ступінь розвитку, виявлених у вище перелічених насадженнях інфекційних захворювань та стовбурових шкідників, рекомендовано, керуючись Санітарними правилами в лісах України, у 2026 році, провести у вищевказаних насадженнях заходи з поліпшення санітарного стану лісів. Враховуючи ступінь розповсюдження інфекційних захворювань та стовбурових шкідників - вибіркові санітарні рубки (на загальній площі **237,6 га**), з вилученням з деревостанів аварійних, сухостійних дерев, дерев, уражених стовбуровими та комлевими гнилями, відмираючих та дуже ослаблених дерев з ознаками пошкодження стовбуровими шкідниками, дерев з плодовими тілами дереворуїнівних інфекційних захворювань. Адже ліквідація наслідків стихійних явищ (засухи та посухи, град, зливи, пожежі та інші), попередження та недопущення подальшого розповсюдження інфекційних захворювань, розмноження стовбурових шкідників можлива тільки при своєчасному та обґрунтованому застосуванні комплексу заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Підписи:

 Євгеній ДРІБНОХОД
 Роман ОСАДЧИЙ
 Олександр МИРГОРОДСЬКИЙ

АКТ

Лісопатологічних обстежень насаджень та оцінки санітарного стану ділянок лісу, що потребують суцільних санітарних рубок у 2026 році, по Задонецькому лісництву Зміївського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

18 березня 2026 року

м. Зміїв

Комісія у складі: інженера з охорони та захисту лісу I категорії відділу охорони і захисту лісів філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» Олександра МИРГОРОДСЬКОГО, лісничого Задонецького лісництва Валерія ЛЕБЕДЕНКА, помічника лісничого Задонецького лісництва Анни СОСНИЦЬКОЇ, провела лісопатологічне обстеження та оцінку санітарного стану насаджень, що потребують проведення суцільних санітарних рубок по Задонецькому лісництву Зміївського надлісництва філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України».

Загальна площа насаджень 1,9 га.

В ході проведеного обстеження встановлено наступне:

Таксаційний опис обстежених ділянок згідно лісовпорядкування станом на 01.01.2011 року:

Квартал 136 виділ 8.3 площа 0,9 га, Склад 10С3, вік 56 років, повнота 0.70, бонітет ІА, середня висота 23 м, середній діаметр 24 см, запас деревостану на 1 га 340 м3, категорія захисності – ліси уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інші.

У ході лісопатологічного обстеження даного насадження відмічено стрімку деградацію деревостану, ослаблення, всихання та відмирання дерев та їх груп в наслідок ураження інфекційною хворобою - коренева губка. В насадженні відмічається розповсюдження стовбурових шкідників. Ступінь ураження та пошкодження сильний, характер ураження куртинний, перехідний до суцільного. В середині та по периметру куртин знаходяться стоячі та повалені дерева V – VI категорії стану, відпрацьовані стовбуровими шкідниками (вусачі, златки). На ділянці наявні пустоти діаметром від 5 до 14 м. Деревя III – IV категорії стану мають вкорочену біло-зелену хвою, вкорочений приріст, ознаки заселення стовбуровими шкідниками з родини короїдів (шести зубчастий та верхівковий короїди, великий та малий сосновий лубоїди). В насадженні є дерева з нахилом 30° і більше від вертикальної осі. Насадження повністю втратило біологічну стійкість. Проведення вибіркової санітарної рубки призведе до зменшення повноти насадження нижче встановлених меж. Крім того, збереження даного насадження призведе до повної втрати технічної якості деревини, руйнування лісового середовища, виникнення та розповсюдження осередків інфекційних захворювань та стовбурових шкідників.

Квартал 151 виділ 7.3 площа 1,0 га, Склад – 7С3(75)3С3(65) вік 75 років, повнота 0.70, бонітет І, середня висота 26 м, середній діаметр 32 см, запас деревостану на 1 га 387 м3, категорія захисності – ліси уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інші.

Під час лісопатологічного обстеження встановлено стан стрімкої деградації та незворотного розпаду насадження. Ключовим первинним чинником дестабілізації є масове ураження кореневої системи грибом коренева губка (*Heterobasidion annosum*). Характер ураження визначено як куртинний, що внаслідок злиття осередків переходить у суцільний, діаметр окремих куртин сягає 12 м. Патологічний процес супроводжується розвитком корозійно-деструктивної гнилі коренів, що призводить до повної втрати механічної стійкості

дерев та масового вітровалу. Наявність у куртинах та по їх периметру дерев V–VI категорій стану свідчить про завершальну стадію життєдіяльності гриба в цих точках. На фоні інфекційного ослаблення зафіксовано спалах розмноження комплексу стовбурових шкідників (короїдів, лубоїдів та вусачів), що діють за ярусною схемою заселення. У насадження спостерігається пригнічення фізіологічних процесів: хвоя набула хлоротичного блідо-зеленого відтінку та значно скоротилася в розмірах, а річний приріст мінімальний а подекуди взагалі відсутній. Наявна кількість дерев із нахилом понад 30° свідчить про критичне руйнування корневих лап патогеном.

Насадження повністю втратило біологічну стійкість і стає джерелом інфекції та шкідників. Проведення вибіркової санітарної рубки є недоцільним, оскільки видалення уражених дерев призведе до падіння повноти нижче встановленої межі, що спровокує подальший розпад залишків деревостану. Єдиним ефективним заходом для локалізації осередку та недопущення повної технічної непридатності деревини є призначення суцільної санітарної рубки

Враховуючи зазначене, комісія прийшла до висновку, що проведення вибіркової санітарних рубок призведе до зменшення повноти насаджень нижче встановленого показника повноти.

Враховуючи результати обстеження та незадовільний санітарний стан насаджень комісія, керуючись вимогами Санітарних правил в лісах України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27.07.1995 № 555 (зі змінами), вважає за необхідне в ділянках лісу, зазначених вище, провести суцільні санітарні рубки у 2026 році.

Здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів передбачає застосування найефективніших методів і технологій, запобігання негативному впливу на стан навколишнього природного середовища та максимально стислі строки їх здійснення з урахуванням стану насаджень, особливостей розвитку шкідників та хвороб лісу.

Заходи з відновлення лісів забезпечити шляхом створення лісових культур з високими захисними властивостями протягом двох років після рубки відповідно до Правил відтворення лісів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 01.03.2007 № 303.

В суміжних насадженнях вести постійний нагляд за санітарним станом та в разі необхідності призначати відповідні заходи з поліпшення санітарного стану лісів.

Акт складено в 3-х примірниках:

- 1 - Північно-Східне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства
- 2 - Державне спеціалізоване лісозахисне підприємство «Харківлісозахист»
- 3 - Філія «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Підписи:

Олександр МИРГОРОДСЬКИЙ

Валерій ЛЕБЕДЕНКО

Анна СОСНИЦЬКА

АКТ
лісопатологічного обстеження насаджень
з метою визначення та оцінки санітарного стану

01 жовтня 2025 року

м. Зміїв

Нами, головним спеціалістом відділу охорони та захисту лісів, мисливського господарства та полвання Північно-Східного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Євгенієм ДРІБНОХОДОМ, начальником відділу діагностики ДСЛП «Харківлісозахист» Романом ОСАДЧИМ, інженером з охорони та захисту лісу I категорії відділу охорони і захисту лісів філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» Олександром МИРГОРОДСЬКИМ, разом з лісовою охороною Краснополянського лісництва, проведено лісопатологічне обстеження насаджень ДП «Ліси України» філії «Слобожанський лісовий офіс» Зміївське надлісництво з метою оцінки їх санітарного стану.

Загальна площа обстеження: **258.9 гектарів.**

В результаті обстеження встановлено наступне:

Краснополянське лісництво (ДП «Зміївське ЛГ») (258.9 га):

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, підвиділу, га	Коротка таксаційна характеристика насадження						
			склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см	Запас деревостану, куб. м. на 1 га
1	16	5.0	10ДЗ	60	0.70	2	19	20	214
1	17	7.5	10ДЗ+ОС	50	0.80	1	20	20	265
5	1	4.4	10ДЗ+КЛГ	70	0.70	2	19	20	214
8	1	10.8	9ДЗ1ЯЗ	70	0.70	1	23	26	285
9	4	1.8	10ДЗ+ЯЗ	79	0.70	2	21	24	249
11	1	4.0	8ДЗ2ЯЗ+ЛПД	75	0.70	1	25	26	318
16	6	18.5	8ДЗ2ЯЗ+КЛГ	95	0.70	2	26	32	305
16	13	3.6	9ДЗ1КЛГ	74	0.80	2	22	26	289
19	6	7.0	7ДЗ2ЛПД1ЯЗ+ОС	70	0.70	2	22	24	224
19	10	1.2	7ДЗ2ЯЗ1ЛПД	65	0.60	2	21	22	184
21	6	17.0	8ДЗ1КЛГ1ЛПД	95	0.70	2	26	32	270
22	4	7.9	10ДЗ+ЛПД+КЛГ	110	0.60	2	28	40	291
26	1	14.3	7ДЗ2ЯЗ1ЛПД	90	0.70	2	25	32	292
28	18	3.3	5ДЗ5ЯЗ	70	0.70	1	23	26	286
30	14	3.7	4ДЗ6ЯЗ	75	0.70	1	24	26	304
31	3	5.3	8ДЗ2ЯЗ	110	0.60	2	27	40	278
33	2	1.5	8ЯЗ2ДЗ	60	0.70	1	24	26	277
35	13	14.3	8ДЗ1КЛГ1ЛПД	115	0.60	2	27	36	262
36	9	20.1	7ДЗ2ЯЗ1ЛПД	115	0.60	2	27	36	275
49	1	13.0	9ДЗ1КЛГ+ЛПД+ЯЗ	110	0.60	2	27	32	266
56	11	11.6	8ДЗ2ЯЗ	105	0.60	2	26	32	264
59	7	2.9	7ДЗ2ЛПД1ЯЗ+ОС	115	0.60	2	26	36	254
65	1	62.4	8ДЗ2ЯЗ	85	0.70	2	25	28	289
70	2	17.8	10ДЗ+КЛГ	50	0.70	2	16	18	164
Разом:		258.9							

За результатами обстеження на ділянках спостерігається погіршення фітосанітарних показників насаджень з ознаками слабого та середнього ступеня ураження опеньком осіннім,

де характер розповсюдження поодинокий та груповий. Виявлено патогенний комплекс, що включає збудників графіозу, вертицильозу, халарового некрозу, бактеріального раку та численні види трутовикових грибів (дубовий, щетиноволосий, сірчано – жовтий, лускатий та звичайний), що підтверджується наявністю плодових тіл, стовбурових та комлевих гнилей, сухостою, плодові тіла, напливи, некрози, всихаючі та всохлі водяні пагони, відмерлі скелетні гілки та верхівки дерев. Сухостійні та ослаблені дерева активно заселяються стовбуровими шкідниками. Додатковими факторами ризику є наявність морозобоїн, пошкоджень від блискавки та значний відхил дерев від вертикальної осі (понад 30°), що сприяє подальшій інфекційній деградації ділянки

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

В обстежених насадженнях виявлено осередки інфекційних захворювань та стовбурових шкідників, що негативно впливає на їх загальний санітарний стан, який на час обстеження можна характеризувати як незадовільний та збільшує можливість подальшого розповсюдження наявних захворювань та шкідників. Зважаючи на біологічні особливості та ступінь розвитку, виявлених у вище перелічених насадженнях інфекційних захворювань та стовбурових шкідників, рекомендовано, керуючись Санітарними правилами в лісах України, у 2026 році, провести у вищевказаних насадженнях заходи з поліпшення санітарного стану лісів. Враховуючи ступінь розповсюдження інфекційних захворювань та стовбурових шкідників - вибіркові санітарні рубки (на загальній площі **258.9 га**), з вилученням з деревостанів аварійних, сухостійних дерев, дерев, уражених стовбуровими та комлевими гнилями, відмираючих та дуже ослаблених дерев з ознаками пошкодження стовбуровими шкідниками, дерев з плодовими тілами дереворуйнівних інфекційних захворювань. Адже ліквідація наслідків стихійних явищ (засухи та посухи, град, зливи, пожежі та інші), попередження та недопущення подальшого розповсюдження інфекційних захворювань, розмноження стовбурових шкідників можлива тільки при своєчасному та обґрунтованому застосуванні комплексу заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Акт складено в 3 – х примірниках:

- Північно – Східне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства;
- ДСЛП «Харківлісозахист»;
- Філія «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України».

Підписи:

 Світлані ДРІБНОХОД
 Роман ОСАДЧИЙ
 Олександр МИРГОРОДСЬКИЙ

АКТ
лісопатологічного обстеження насаджень
з метою визначення та оцінки санітарного стану

02 жовтня 2025 року

м. Зміїв

Нами, головним спеціалістом відділу охорони та захисту лісів, мисливського господарства та полювання Північно-Східного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Євгенієм ДРІБНОХОДОМ, начальником відділу діагностики ДСЛП «Харківлісозахист» Романом ОСАДЧИМ, інженером з охорони та захисту лісу I категорії відділу охорони і захисту лісів філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» Олександром МИРГОРОДСЬКИМ, разом з лісовою охороною Таранівського лісництва, проведено лісопатологічне обстеження насаджень ДП «Ліси України» філії «Слобожанський лісовий офіс» Зміївське надлісництво з метою оцінки їх санітарного стану.

Загальна площа обстеження: **428.1 гектарів.**

В результаті обстеження встановлено наступне:

Таранівське лісництво (ДП «Зміївське ЛГ») (428.1 га):

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, підвиділу, га	Коротка таксаційна характеристика насадження						
			склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діамстр, см	Запас деревостану, куб. м. на 1 га
2	4	23.4	8ДЗ2ЛПД+ЯЗ+КЛГ	95	0.60	2	24	32	227
2	11	2.5	5ДЗ5ЯЗ	80	0.70	2	25	30	301
3	2	3.4	10ДЗ	71	0.60	1	22	24	229
3	11	8.7	8ДЗ2ЯЗ	70	0.70	1	24	26	300
3	14	4.0	8С32ДЗ	59	0.70	1	20	22	254
3	18	7.5	6ДЗ2ЯЗ2ЛПД	85	0.50	3	22	34	182
3	22	4.5	10ДЗ	85	0.70	3	20	26	232
4	2	2.1	10ДЗ	72	0.70	1	22	26	267
4	4	2.3	10ДЗ+ЛПД+КЛГ	72	0.70	2	20	22	232
4	16	5.0	10ДЗ+ЯЗ	63	0.60	1	22	24	229
9	1	12.3	10ДЗ+ЯЗ+ЛПД+ОС	90	0.70	2	24	32	273
9	4	4.8	10ДЗ	48	0.70	2	16	18	166
9	7	8.5	8ДЗ2ЯЗ	48	0.70	2	17	18	196
10	25	3.9	9ДЗ1ОС+ГШЗ	80	0.60	2	24	30	232
11	6	8.2	10ДЗ	60	0.70	2	20	22	197
12	3	2.7	8ДЗ2ЯЗ+ОС+КЛГ	85	0.60	2	24	28	232
12	18	3.5	10ДЗ+ЛПД+КЛГ+ОС	90	0.70	2	25	36	281
13	1	2.0	5ДЗ2ЯЗ2БРС1ГШЗ	75	0.60	2	22	26	198
13	2	8.5	4ДЗ4ЯЗ2БРС	80	0.60	2	23	28	215
13	3	11.9	10ДЗ+ОС	85	0.70	2	24	30	263
14	1	13.2	10ДЗ	85	0.70	2	24	30	263
14	3	1.4	10ДЗ	70	0.60	3	17	20	157
14	9	11.5	10ДЗ	105	0.60	2	25	38	245
15	3	2.3	10ДЗ	90	0.70	2	24	36	263
15	6	5.1	10ДЗ+ЯЗ	70	0.60	2	21	24	214
15	9	33.7	6ДЗ2ОС2ЛПД	95	0.60	2	25	34	255
15	11	7.0	5ДЗ3КЛГ2ЛПД+ОС	70	0.60	1	24	26	231
15	13	2.6	10ДЗ	85	0.60	2	24	30	226
16	5	2.0	10ДЗ	60	0.70	2	19	22	214

16	6	7.8	6ДЗ2ОС2ЛПД	80	0.60	1	26	30	296
16	13	2.8	6ДЗ2КЛГ2ЛПД	70	0.60	1	24	26	227
17	4	4.8	6ДЗ2КЛГ1ЛПД1ЯЗ+ОС	60	0.60	2	22	24	194
17	5	1.7	10ДЗ+КЛГ+ОС	80	0.70	1	26	30	300
17	10	8.9	8ДЗ2ЯЗ+ОС+КЛГ	75	0.70	2	22	24	267
22	2	2.5	8ДЗ2ЛПД+БРС	65	0.70	3	20	22	194
33	14	1.4	8ДЗ2ЯЗ+БРС	59	0.70	2	18	20	198
33	15	0.8	10ДЗ+ЯЗ	70	0.70	1	22	26	267
34	3	1.8	10ДЗ	65	0.70	3	20	22	197
35	2	1.5	10ДЗ	85	0.60	2	24	32	234
35	4	2.3	9ДЗ1ЛПД+КЛП+КЛГ	85	0.60	3	22	30	195
59	5	2.9	10ДЗ	80	0.60	2	23	28	211
59	10	2.6	10ДЗ	90	0.70	2	26	36	300
60	7	4.5	10ДЗ	95	0.50	2	25	32	201
62	2	2.0	10ДЗ	70	0.60	2	20	24	199
64	9	1.5	10ДЗ	62	0.60	1	20	22	206
65	10	1.9	10ДЗ	47	0.60	1	18	20	169
66	6	2.0	10ДЗ+ЛПД+ОС	95	0.60	2	25	32	241
67	4	7.7	10ДЗ	110	0.60	2	25	32	241
70	9	8.7	5ЯЗ2ДЗ1ЛПД1КЛГ1ОС	70	0.70	1	26	26	296
74	2	9.2	9ДЗ1ЯЗ	105	0.60	3	23	30	214
74	6	7.6	9ДЗ1ЯЗ	105	0.60	3	23	30	214
77	2	0.8	10ДЗ+СЗ	70	0.60	1	24	26	260
77	5	1.3	10ДЗ	53	0.60	1	20	22	199
78	4	3.2	4ДЗ6ЯЗ	50	0.60	1	18	20	171
79	2	1.7	8ДЗ1ЯЗ1КЛГ	48	0.70	2	15	18	140
79	3	7.5	8ДЗ1КЛГ1ЯЗ	48	0.70	1	18	20	188
84	6	10.6	4ДЗ6ЯЗ+КЛГ+ЛПД+БРС	70	0.60	2	24	28	246
88	20	4.3	10СЗК	65	0.60	1	24	32	309
88	27	7.7	5ОСЗДЗ2БП	60	0.70	1	22	24	248
90	2	16.7	8ДЗ2ОС	70	0.70	2	20	26	223
90	10	2.4	8СЗ2БП	50	0.90	1А	23	24	391
93	6	25.0	6ДЗ2ЯЗ2ЛПД	42	0.60	3	12	14	86
100	3	14.7	6КЛГ2ДЗ2ЛПД	70	0.60	2	22	28	217
100	4	7.7	9ДЗ1КЛГ+ЛПД+ОС	120	0.50	3	24	42	187
100	7	9.3	4ДЗ4КЛГ2ЯЗ+БРС+ЛПД	90	0.60	3	23	32	231
100	5	13.6	6ЯЗ2КЛГ2ДЗ+ЛПД	70	0.60	2	23	28	218
102	1	3.1	10ДЗ	80	0.60	2	23	28	211
102	3	3.1	10ДЗ+ЛПД	70	0.70	2	22	26	229
Разом:		428.1							

За результатами візуального обстеження зазначених ділянок встановлено, що лісові насадження характеризуються незадовільним рівнем життєздатності. Спостерігаються системні процеси ослаблення та відмирання деревостану, зумовлені патогенним впливом опенька осіннього. Інтенсивність ураження насаджень оцінюється як слабка та середня, за типом локалізації — поодинокі та групові (осередкові). Погіршення загального стану об'єкта пов'язане з активністю комплексу патогенів. Зокрема, ідентифіковано наявність таких захворювань та збудників, як несправжній дубовий, сірчано-жовтий, лускатий та трутовик звичайний, щетиноволосий трутовик та печіночниця звичайна та окремі ознаки вертицильозного в'янення, халарового некрозу та графіозу (голландської хвороби). Наявність розгалуженої мережі стовбурових та комлевих гнилей, сухостійних екземплярів, некротичних ділянок кори та чисельних плодових тіл грибів на стовбурах і скелетних гілках. У ході обстеження окремо виявлені дерева, що належать до III (сильно ослаблені) та IV (всихаючі) категорій стану. Вищезазначені дерева уражені стовбуровими шкідниками, що є наслідком критичної втрати природного імунітету насаджень. Окремо відмічені дерева із критичним

порушенням вертикальної осі (нахил стовбура 30° і більше) та екземпляри з морозобоїнами (термічними тріщинами), що сприяють подальшому розповсюдженню збудників захворювань по всій площі ділянки.

Поміж тим, відмічено, що на частині виділів виявлено деградацію насаджень, дерева та їх групи ослаблені й відмирають внаслідок ураження інфекційним захворюванням - кореневою губкою та пошкоджені стовбуровими шкідниками. Ступінь ураження середній, характер всихання поодинокий і груповий. Куртини починають заростати чагарниками та другорядними породами. По периметру куртин знаходяться стоячі дерева V – VI категорії стану, відпрацьовані стовбуровими шкідниками (вусачі, златки). Коренева система повалених дерев уражена гнилизною корозійно – деструктивного типу. Дерев (III – IV категорії стану) мають вкорочену хвою і приріст та ознаки пошкодження стовбуровими шкідниками з родини короїдів (верхівковий та шестизубий короїди, великий та малий сосновий лубоїди). Відмічено дерева з плодовими тілами облямованого трутовика, соснової губки та ознаками ураження раком сірянкою.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

В обстежених насадженнях виявлено осередки інфекційних захворювань та стовбурових шкідників, що негативно впливає на їх загальний санітарний стан, який на час обстеження можна характеризувати як незадовільний та збільшує можливість подальшого розповсюдження наявних захворювань та шкідників. Зважаючи на біологічні особливості та ступінь розвитку, виявлених у вище перелічених насадженнях інфекційних захворювань та стовбурових шкідників, рекомендовано, керуючись Санітарними правилами в лісах України, у 2026 році, провести у вищевказаних насадженнях заходи з поліпшення санітарного стану лісів. Враховуючи ступінь розповсюдження інфекційних захворювань та стовбурових шкідників - вибіркові санітарні рубки (на загальній площі **428.1 га**), з вилученням з деревостанів аварійних, сухостійних дерев, дерев, уражених стовбуровими та комлевими гнилями, відмираючих та дуже ослаблених дерев з ознаками пошкодження стовбуровими шкідниками, дерев з плодовими тілами дереворуйнівних інфекційних захворювань. Адже ліквідація наслідків стихійних явищ (засухи та посухи, град, зливи, пожежі та інші), попередження та недопущення подальшого розповсюдження інфекційних захворювань, розмноження стовбурових шкідників можлива тільки при своєчасному та обґрунтованому застосуванні комплексу заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Акт складено в 3 – х примірниках:

- Північно – Східне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства;
- ДСЛП «Харківлісозахист»;
- Філія «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України».

Підписи:

 Свєцій ДРІБНОХОД
 Роман ОСАДЧИЙ
 Олександр МИРГОРОДСЬКИЙ

АКТ
лісопатологічного обстеження насаджень
з метою визначення та оцінки санітарного стану

03 жовтня 2025 року

м. Зміїв

Нами, головним спеціалістом відділу охорони та захисту лісів, мисливського господарства та полювання Північно-Східного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Євгенієм ДРІВНОХОДОМ, начальником відділу діагностики ДСЛП «Харківлісозахист» Романом ОСАДЧИМ, інженером з охорони та захисту лісу I категорії відділу охорони і захисту лісів філії «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України» Олександром МИРГОРОДСЬКИМ, разом з лісовою охороною Первомайського лісництва, проведено лісопатологічне обстеження насаджень ДП «Ліси України» філії «Слобожанський лісовий офіс» Зміївське надлісництво з метою оцінки їх санітарного стану.

Загальна площа обстеження: **185.8 гектарів.**

В результаті обстеження встановлено наступне:

Первомайське лісництво (ДП «Близнюківське ЛГ») (185.8 га):

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, підвиділу, га	Коротка таксаційна характеристика насадження						
			склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см	Запас деревостану, куб. м. на 1 га
43	5	1.1	10ДЗ	80	0.80	3	20	20	225
43	13	12.1	10ДЗ	66	0.80	4	16	22	159
47	6	7.8	10ДЗ	56	0.80	3	17	20	153
49	11	45.8	9ДЗ1ЯЗ	75	0.70	2	22	26	227
70	1	30.0	10ДЗ+ЯЗ+КЛП	66	0.70	3	19	24	181
74	3	19.0	9ДЗ1ЯЗ+БРС	66	0.70	4	16	26	141
75	1	8.0	9ДЗ1ЯЗ+ДПД+КЛГ	66	0.70	3	19	26	184
75	2	19.9	8ДЗ2ЯЗ+ГШЗ+КЛГ	66	0.70	3	17	26	158
75	3	11.3	7ДЗ3ЯЗ+КЛГ+ГШЗ	81	0.80	3	20	24	231
76	6	11.0	10ДЗ+ОС	86	0.70	3	21	30	212
76	14	7.5	9ДЗ1ЯЗ	66	0.80	3	19	22	211
96	3	12.3	4ДЗ3КЛП2КЛГ1БРС	61	0.70	3	17	22	140
Разом:		185.8							

У ході проведення лісопатологічного обстеження зазначених ділянок було втявлено незадовільний стан насаджень. Основною причиною деградації насаджень є комплексне ураження біотичними чинниками та опеньок осінній, який виступає як основний активний патоген. Ступінь ураження насаджень варіюється від слабкого до середнього, при цьому поширення хвороби має як дифузний (поодинокий), так і осередковий (груповий) характер.

На обстежуваних ділянках зафіксовано широкий спектр інфекційних захворювань стовбура та кореневої системи. Зокрема, виявлено наявність таких збудників, як: несправжній дубовий трутовик, щетиноволосий, сірчано-жовтий, лускатий та трутовик звичайний, а також печіночниця звичайна. Їхня життєдіяльність призвела до формування масштабних стовбурових та комлевих гнилей, що критично знижує біологічну стійкість та механічну міцність дерев. Одночасно зафіксовано чіткі ознаки вертицильозного в'янення та графіозу (голландської хвороби), що супроводжуються порушенням водопровідної функції дерев, всиханням скелетних гілок, верхівок та появою водяних пагонів, які згодом також відмирають. Візуальними індикаторами патологічних процесів є численні плоді тіла грибів на стовбурах,

некрози кори, характерні напливи та велика кількість сухостійних дерев. Дерева, віднесені за станом до III (сильно ослаблені) та IV (всихаючі) категорій, мають виражені ознаки заселення стовбуровими шкідниками, що є вторинним фактором деградації насадження. Окрему загрозу становлять дерева з порушеною статикою, а саме ті, що мають нахил стовбура 30° і більше від вертикальної осі, що в поєднанні з гнильовими процесами робить їх аварійно небезпечними. Окрім того, виявлено масові пошкодження стовбурів низькими температурами (морозобоїни) та вражених у наслідок влучання блискавки. Ці термічні тріщини не лише погіршують технічну якість деревини, а й слугують постійним вхідним каналом для проникнення спор патогенних грибів та бактеріальної інфекції, що сприяє безперервному розповсюдженню хвороб по всій території обстеженої ділянки.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

В обстежених насадженнях виявлено осередки інфекційних захворювань та стовбурових шкідників, що негативно впливає на їх загальний санітарний стан, який на час обстеження можна характеризувати як незадовільний та збільшує можливість подальшого розповсюдження наявних захворювань та шкідників. Зважаючи на біологічні особливості та ступінь розвитку, виявлених у вище перелічених насадженнях інфекційних захворювань та стовбурових шкідників, рекомендовано, керуючись Санітарними правилами в лісах України, у 2026 році, провести у вищевказаних насадженнях заходи з поліпшення санітарного стану лісів. Враховуючи ступінь розповсюдження інфекційних захворювань та стовбурових шкідників - вибіркові санітарні рубки (на загальній площі **185.8 га**), з вилученням з деревостанів аварійних, сухостійних дерев, дерев, уражених стовбуровими та комлевими гнилями, відмираючих та дуже ослаблених дерев з ознаками пошкодження стовбуровими шкідниками, дерев з плодовими тілами дереворуйнівних інфекційних захворювань. Адже ліквідація наслідків стихійних явищ (засухи та посухи, град, зливи, пожежі та інші), попередження та недопущення подальшого розповсюдження інфекційних захворювань, розмноження стовбурових шкідників можлива тільки при своєчасному та обґрунтованому застосуванні комплексу заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Акт складено в 3 – х примірниках:

- Північно – Східне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства;
- ДСЛП «Харківлісозахист»;
- Філія «Слобожанський лісовий офіс» ДП «Ліси України».

Підписи:

 Євгеній ДРІБНОХОД

 Роман ОСАДЧИЙ

 Олександр МИРГОРОДСЬКИЙ